

Становище

На дисертационния труд „Енергийните геостратегии в конфликта в Сирия“,
На Димитър Николаев Иванов, докторант в СУ „Св. Климент Охридски“,
От проф. д.н. Владимир Чуков, РУ «Ангел Кънчев», ИФС на БАН,
За получаването на образователна и научна степен „доктор“,
по професионално направление 3.3 политически науки – политология
(международни отношения)

Становището ми е реализирано в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и съгласно Заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“. То ми е възложено съгласно решение на избраните членове на научното жури за провеждане на процедурата по защитата на дисертацията. Декларирам, че не съм свързано лице по смисъла на § 1, т.5 от Допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ с дисертанта, както и че нямам частен интерес, който би могъл да влияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на работата ми като член на журито по тази процедура.

I. Биографични данни за дисертанта

Докторант Димитър Иванов е роден на 31.07.1992 в София. Завършва Втора английска гимназия в София и специалността „международни отношения“ в СУ „Св. Климент Охридски“. След натрупването на сериозен практически опит в различни фирми, той постъпва на работа в Дипломатическия институт към МВнР. В момента е старши експерт в това ведомство. Прави впечатление силният стремеж към ускорено професионално осъвършенстване и богата езикова култура.

II. Значимост на темата

Безспорно темата за енергетиката в Близкия Изток, независимо за коя държава в региона става дума има дисертабилен характер. Тя носи значим научен потенциал, както в теоретичната дълбочина, така и в практически неизчерпаемата емпирична реализация. Сякаш геополитическите и военностратегическите измерения на кризата в Сирия след 2011 г. би следвало да надделеят над геоикономиката, за да се получи задължителната значимост на дисертационния труд. Дебатът или по-скоро спорът политика /етнорелигиозна специфика на етатисткия истаблишмент/ или икономика /прокарване на тръбопровод Катар-Турция през територията на Сирия/ формират причините за избухналата през 2011 г. гражданска война. Въпросът „вътрешни или външни са факторите са превръщането на Сирия в „провалена“ държава“ е политически и тълкуването му е свързано с погледа /пристрастията – ценностната система/ на самия анализатор.

III. Общи данни за дисертацията

Изследването приема оригинална структура във вид на увод, осем глави, заключение, научни приноси, публикации и библиография с общ обем от 335 стр. Използваните източници са 231 на български и английски език.

Авторът прилага логическия принцип на следване от общото към частното при конструирането на анализа като е трябвало да бъде търсен ясно изразен баланс между двата подхода. Първата глава е уводна и се осветляват теоретичните понятия в изследването, чийто методологически подход е част от този на политическите науки. Всички останали седем са емпирични, отнасящи се към енергийния профил и стратегията на седем държави – водещи фактори в региона и света, а именно САЩ, Русия, Турция, Иран, Саудитска Арабия, Катар и Израел.

IV. Научни и научно-приложни приноси

Докторант Димитър Иванов е посочил пет приноса като считам, че чисто прагматично, те биха могли да бъдат обобщени в три. Става въпрос за следните:

1. Опит за моделирането на понятието „енергийна геостратегия“ в чисто теоретичен план. Става въпрос за смел опит за очертаването на различните ингредиенти /състав, йерархизация и функция/ на този сложно насочван и управляем процес в ръцете на външнополитическите апарати на водещите международноправни субекти.

2. Опит за моделирането на специфичните за отделните водещи фактори геостратегии /смесица между икономика, политика и сигурност/ спрямо сирийския конфликт като казуален регионален случай. Става въпрос най-вече за САЩ, Русия, Турция и Иран.

3. Детайлно проследяване на навлизането на чуждестранни стопански /предимно в областта на енергетиката /субекти на сирийския енергиен пазар.

V. Бележки, критики и препоръки

Дисертационният анализ има твърде много пороци, от всякакво естество. Структурата е трябвало да бъде олекотена, множество от хипотезите са спорни, във водещите източници личат твърде много такива, които имат научно-популярен характер. Мисля, че добре би било, ако сред външните фактори, влияещи на процесите в Сирия, беше добавен и Европейският съюз, чийто член от 2007 г. е България.

VI. Автореферат и публикации

Тези два компонента от дадените за рецензиране елемента отговарят

на законовите изиствания. Особено високо ценя тези, които са в издание на Дипломатическия институт и са на английски език.

VII. Заключение

Дисертационният труд на докторант Димитър Иванов отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна „доктор“. Текстът засвидетелства доказани и проверени научни познания, осъзната теоретична подготовка, иновативни методологически умения и достатъчна езикова експертиза. Нещо повече, представената дисертационна разработка убеждава за присъствието на интелектуален потенциал и натрупани изследователския умения. Бих желал да отдам заслуженото и на научния ръководител проф. Мария Пиргова. Въз основа на всичко написано до този момент, искам ясно да изразя моето положително мнение за дисертацията на Димитър Иванов. В тази връзка заявявам, че ще гласувам „за“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.3. политически науки – политология (международни отношения)

София, 6.03.2024

проф. д.ик.н.

Владимир Чуков